

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/40/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8621201116
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8621201116.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobkyne K.. A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX Z., právne zastúpená advokátom JUDr. Ladislav Riedl, so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, proti žalovanému B. D. P. W. O. I., O., so sídlom U. XXXX/X, XXX XX N. X, F. W., X.: XXX XX XXX, organizačná zložka: B. D. P. W. O. I., O. N. so sídlom C. X/A, XXX XX D., X.: XX XXX XXX, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Svidník, č.k. 3Csp/66/2021-30 zo dňa 13. augusta 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že: „Nariaďuje toto neodkladné opatrenie:

I. Žalovaná je povinná zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v okrese I., v obci Z., katastrálne územie Z., zapísané na liste vlastníctva č. XXX vedeným katastrálnym odborom V. úradu I., ktoré tvorí: - rodinný dom so súp. č. XXX, spolu s pozemkom, na ktorom je postavený, a to na parcele registra C parc. č. XX/X o výmere XXX m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, - garáž so súp. č. XXX, spolu s pozemkom, na ktorom je postavená, na parcele C-KN parc. č. XX/X o výmere XX m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, - krytý bazén so súp. č. XXX, spolu s pozemkom, na ktorom je postavený, a to na parcele registra C parc. č. XXX/X o výmere XX m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, -pozemok na parcele registra C parc. č. XX/X o výmere XXX m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, pozemok na parcele registra C parc. č. XXX/X o výmere XXXX m², druh pozemku záhrada, všetko vo výlučnom vlastníctve žalobkyne v podiele X/X.

II. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej pod sp. zn. 3Csp/66/2021.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 324 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 328 ods. 2, 3, § 329 ods. 2, § 331 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, § 3 ods. 6, § 7 ods. 1, § 12 ods. 1, 4, 6, § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že žalovaný je povinný zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v obci Z. špecifikovaných v žalobe, pričom zároveň v žalobe navrhla, aby súd nariadil aj neodkladné opatrenie tak, že žalovaný je povinný zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou k uvedeným nehnuteľnostiam. Žalobu odôvodnila tým, že spolu s bratom dňa 30.11.2017 so žalovaným uzatvorili U. o zriadení záložného práva, ktorá bola povinnou súčasťou U. o úvere na bývanie, na základe ktorej jej

bolo poskytnutých 83.000,- Eur účelovo viazaných na nadobudnutie 1 podielu založených nehnuteľností v prospech banky. Uviedla, že vydania neodkladného opatrenia v rovnakej veci sa domáhala v konaní na súde prvej inštancie vedenom pod sp. zn. 5Csp/52/2020, pričom uznesením zo dňa 04.09.2020 bolo tomuto návrhu vyhovené. Po podanom odvolaní žalovaným, Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 3CoCsp/72/2020 zo dňa 26.01.2021 potvrdil toto rozhodnutie. Poukázala na to, že v tejto pôvodnej veci sa domáhali vyhlásenia rozsudku, ktorým by súd určil, že žalovanému nevzniklo právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, avšak preto že za ňou opísaných skutočností petit žaloby nemohol obstať, rozhodli sa žalobu vziať späť. V predmetnej veci tak žiada rozhodnúť vo veci samej iným výrokom, pričom bez toho, aby banka využila iné možnosti vymoženia svojej pohľadávky je z rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove takéto konanie považované ako predčasné a odporujúce princípu ultima ratio, ktorý je pre výkon záložného práva charakteristický. Dodala, že v tomto prípade sa hypotéka spláca podľa možností, o čom predložila dôkaz a pritom nie je na mieste, aby bola zbavená obydlia, pričom ani nepozná momentálnu výšku pohľadávky evidovanú bankou.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že neodkladné opatrenie v predmetnej veci je dočasným opatrením, nakoľko je časovo limitované trvaním konania vo veci samej, teda nie je opatrením konečným, ale jeho účelom je dočasná úprava pomerov strán sporu. Cieľom neodkladného opatrenia je bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, a to v prípadoch, keď účastník podávajúci návrh na takéto rozhodnutie osvedčí naliehavosť potreby takéhoto postupu odrážajúcu nemožnosť vyčkat' do konečného rozhodnutia vo veci samej alebo zabezpečenie výkonu rozhodnutia. Ide teda o rozhodnutie dočasnej povahy predpokladajúce aspoň osvedčenie danosti práva alebo osvedčenie ohrozenia tohto práva., ktoré však neprejudikuje práva a povinnosti účastníkov, a teda nemôže ani nahrádzať konečné rozhodnutie vo veci samej a poskytnúť účastníkom definitívnu ochranu. V uvedenej veci žalobkyňa svoj nárok osvedčila obavou z možného ohrozenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam realizáciou záložného práva žalovanej formou dobrovoľnej dražby. Touto nehnuteľnosťou je rodinný dom, teda nehnuteľnosť určená na bývanie. Vlastnícke právo i právo na rešpektovanie obydlia sa bezprostredne dotýka základných práv a slobôd, pričom ochranu týchto práv zabezpečuje aj základný zákon štátu, a to ústava SR. Za takejto situácie je dôvodné, aby do právoplatného skončenia konania vo veci samej bola týmto právom poskytnutá dočasná ochrana formou nariadenia neodkladného opatrenia. Z uvedených dôvodov vyhovel návrhu, pričom neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej pod sp. zn. 3Csp/66/2021.

5. Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. a), b), d), f), g) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Uviedol, že návrh žalobkyne považuje za nedostatočne odôvodnený. Mal za to, že žalobkyňa nedostatočne odôvodnila svoj nárok, nakoľko nevzniesla žiadne konkrétne námietky, ktoré by spochybňovali zákonnosť jeho postupu v nadväznosti na porušenie zmluvných povinností žalobkyňou. Uviedol, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bolo vykonané oprávnené a v plnom súlade s platnými právnymi predpismi, ako aj zmluvnými dojednaniami medzi nimi. Rovnako tak aj jeho postup pri výkone záložného práva vyplýva priamo zo zmluvných dojednaní, pričom ide o postup zákonom dovolený a predpokladaný. Mal za to, že žalobkyňa sa nemôže dovolávať ochrany svojich práv, keď sama dobrovoľne vstúpila do zmluvného vzťahu s ním, vedome porušila svoje zmluvné povinnosti, hoci bola opakovane upozornená na následky realizácie svojich práv a on naproti tomu nijakým spôsobom neporušil svoje zmluvné ustanovenia ani právne predpisy a domáha sa len realizácie svojich práv a ochrany svojich záujmov. V tejto súvislosti poukázal na zásadu súkromného práva, podľa ktorej nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho jednania. Žalobkyňa opakovane porušovala svoje zmluvné povinnosti, v dôsledku čoho je povinná strpieť výkon záložného práva. Hoci strata obydlia je priamym následkom neplnenia povinností, mal za to, že takéto konanie nemôže požívať právnu ochranu a v žiadnom prípade by mu nemala byť poskytnutá súdna ochrana. Rovnako poukázal na to, že výkon záložného práva nemožno považovať za neprimeraný ani vzhľadom k hodnote založených nehnuteľností, nakoľko pohľadávka úveru prevyšuje 75% hodnoty zálohu podľa znaleckého posudku vyhotoveného pri poskytnutí úveru. Mal za to, že žalobkyňa sa nepodarilo osvedčiť danosť nároku, ktorému sa má neodkladným opatrením poskytnúť dočasná ochrana. Namietal, že súdom vydané neodkladné opatrenie neobstojí, pretože výrazným spôsobom zasahuje do jeho oprávnených záujmov, keď mu fakticky znemožňuje uspokojiť svoju pohľadávku voči žalobkyňi na základe postupu v zmysle platných zmlúv. Uviedol, že výkon záložného práva je predpokladaným a právom dovoleným inštitútom, pričom boli splnené všetky zákonné a zmluvné podmienky zosplatnenia, preto mal za to, že nie je daný žiadny relevantný právny dôvod na to, aby nemohol pokračovať vo výkone záložného práva.

Rovnako poukázal aj na konštantnú judikatúru súdov v týchto veciach. Ďalej uviedol, že žalobkyňa ho ani nepožiadala o vyčíslenie pohľadávky, ktoré by jej bolo obratom poskytnuté, a teda z jej strany ide len o ďalšie účelové tvrdenie. Pokiaľ ide o konanie 5Csp/52/2020, tak toto bolo právoplatne ukončené po tom, ako bola žaloba zo strany žalobcov vzatá späť, nakoľko preukázal, že ich tvrdenia nie sú pravdivé. Pokiaľ ide o schopnosť žalobkyne splácať svoje záväzky, poukázal na to, že žalobkyňa žije v nadštandardnej nehnuteľnosti, kde sa nachádza krytý bazén, preto podľa neho nie je na mieste, aby boli tieto jej neprimerané nároky brané do úvahy pri ochrane, ktorá byva poskytovaná bežným spotrebiteľom. Mal za to, že žalobkyňa nemôže očakávať, že bude financovať jej nadštandardné životné náklady, preto celú žalobu ako aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia považuje len za zneužívanie zákonom daných práv žalobkyne, ktoré ako také by v právnom štáte nemalo požívať právnu ochranu. Uviedol, že aj uznesenie Najvyššieho súdu SR, na ktoré prvoinštančný súd odkazuje, vyznieva práve v neprospech žalobkyne. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za arbitrárne, nepreskúmateľné, porušujúce právo na spravodlivý proces a súd sa vôbec nezaoberal dôvodnosťou a ani splnením ďalších podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, neposkytol absolútne žiadne odôvodnenie svojho rozhodnutia. Poukázal na to, že celá žaloba ako aj návrh na vydanie neodkladného opatrenia sú postavené len na snahe vyhnúť sa plneniu svojich povinností, resp. aspoň ho oddialiť, a to aj napriek jeho snahe vyjsť je všemožne v ústrety. Navrhol, aby odvolací súd zmenil odvolaním napadnuté uznesenie tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá, eventuálne, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a konanie zastavil. Rovnako navrhol, aby mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesplnením procesných podmienok, porušením práva na spravodlivý proces, inou vadou konania, nesprávnym skutkovým zistením, neobstátím skutkového stavu, nesprávnym právnym posúdením a nepreskúmateľnosťou, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

10. K námietke nesplnenia procesných podmienok odvolací súd uvádza, že procesné podmienky, sú vo svojej podstate podmienky konania, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť. V teórii civilného práva sa tieto podmienky kategorizujú do štyroch skupín, a to vecné procesné podmienky (žaloba, splnenie poplatkovej povinnosti), podmienky na strane súdu (právomoc, príslušnosť, zákonné obsadenie súdu), podmienky na strane účastníkov/strán sporu (procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, prípadné povinné zastúpenie advokátom, spôsobilosť byť zástupcom, riadne plnomocenstvo zástupcu) a tzv. negatívne procesné podmienky (res iudicata). Skúmanie týchto procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu, a to počas celého priebehu konania, s výnimkou skúmania podmienky všeobecnej miestnej a osobitnej miestnej príslušnosti danej na výber, ktoré súd skúma len na námietku žalovaného, a to pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí. V prípade, ak súd zistí nedostatky v procesných podmienkach, musí skúmať, či sú tieto nedostatky odstrániteľné alebo neodstrániteľné. O odstrániteľné nedostatky v procesných podmienkach ide vtedy, ak sa súd po ich zistení pokúsi tieto odstrániť, či už vlastným postupom alebo výzvou tej sporovej strane, na ktorej tento nedostatok vznikol. V prípade, ak ide o neodstrániteľné nedostatky v procesných podmienkach, alebo ak nedošlo k odstráneniu odstrániteľného nedostatku procesnej podmienky, je dôvod na zastavenie konania. V prípade, ak súd

vec prejednal a rozhodol aj napriek uvedeným nedostatkom, potom konanie trpí vadou nesplnenia procesných podmienok. Odvolací súd nezistil naplnenie tohto odvolacieho dôvodu.

11. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.. Zároveň tiež nie je možné prehliadnuť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody. V predmetnom prípade mal odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

12. Žalovaný ďalej namietal i nepreskúmateľnosť rozsudku, čo podľa neho zakladá inú vadu konania. Tu odvolací súd uvádza, že prípadnú nepreskúmateľnosť rozsudku možno subsumovať iba pod odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. - porušenie práva na spravodlivý proces, a nie pod odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. - inú vadu, lebo tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

13. K nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolací súd uvádza, že nezávislosť rozhodovania súdov sa musí uskutočňovať v ústavnom a v zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 ods. 1 a nasl. Ústavy SR a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť, a to spôsobom zakotveným v § 220 ods. 2 C.s.p.. Preto z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Povinnosťou súdu je vždy taktiež dostatočným a rozumným spôsobom vyrovnať sa s argumentmi sporových strán, ktoré môžu mať vplyv na jeho rozhodnutie. Neznamená to však, že súd musí rozhodnúť v súlade so skutkovým a právnym názorom tej ktorej strany, postačuje, že sa s jej argumentmi vo svojom rozhodnutí ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovná, čo v súdenom spore naplnené nebolo.

14. K námietke nesprávnych skutkových zistení odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Uvedená odvolacia námietka naplnená nebola.

15. K námietke, že zistený skutkový stav neobstojí odvolací súd uvádza, že tento odvolací dôvod nemožno vnímať ako reálnu vadu rozhodnutia v zmysle nesprávneho procesného postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu. V prípade, ak by odvolateľ videl naplnenie tohto odvolacieho dôvodu v procesnom postupe súdu, tak by musel v podanom odvolaní zároveň argumentovať aj odvolacím dôvodom upraveným pod písm. e) a/alebo aj pod písm. f). Zároveň však ide o stav, keď je možné doteraz zistený skutkový stav (skutkový základ neprávoplatného rozhodnutia) aktivitou strany sporu viac priblížiť „pravde“, čím sa rozhodnutie vo veci samej môže vo väčšej miere priblížiť ideálu spravodlivého rozhodnutia. Prípustnosť tohto odvolacieho dôvodu je potrebné vnímať v spojitosti s ust. § 366 písm. d), z ktorého vyplýva, že novoty môže odvolateľ použiť v tomto prípade len vtedy, ak ich v konaní pred súdom prvej inštancie nemohol použiť bez vlastnej viny. Z uvedených dôvodov má odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

16. K námietke nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

17. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p., pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

18. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p., neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

19. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

20. Podľa § 326 ods. 1, 2 C.s.p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

21. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch a to: (i) ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo (ii) ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže učiniť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Podmienkou je taktiež osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Neodkladné opatrenie umožňuje rýchlo a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlenný zásah súdu, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršeniu postavenia oprávnenej strany sporu. Vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pri ich nariadení nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. To však neznamená, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a bez osvedčenia potreby neodkladne upraviť pomery. Pred nariadením neodkladného opatrenia je postačujúce pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Navyiac, pojem potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu je potrebné vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma.

22. Pojem „potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu“ treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma. Zmyslom neodkladného opatrenia je tak poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenej strane a zabrániť zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Musí sa prihliadať na ochranu oprávnených záujmov toho, kto o nariadenie neodkladného opatrenia žiada. Na druhej strane sa tiež musí prihliadnúť

na ochranu toho, proti komu má navrhované neodkladné opatrenie smerovať, aj keď táto ochrana nemôže dosiahnuť takú intenzitu, aby prakticky znemožnila nariadenie neodkladného opatrenia.

23. Predovšetkým je potrebné poukázať na to, že v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (pozri uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

24. Odvolací súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej a svojim rozhodnutím nemôže prejudikovať rozhodnutie vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok potreby bezodkladnosti vydania rozhodnutia, o ktoré strana žiada, resp. pravdepodobnosti ohrozenia jej práv a oprávnených záujmov. V prípade rozhodovania o neodkladnom opatrení nie je potrebné, aby strana predložila dôkazy, ktoré by s istotou preukázali ohrozenosť jej práva, avšak musí predložiť aspoň také dôkazy, ktoré by jej právo alebo ohrozenie tohto práva alebo výkonu rozhodnutia aspoň osvedčovali a jej tvrdenia aspoň spravdepodobňovali.

25. Žalobkyňa sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal vo vzťahu k špecifikovaným dotknutým nehnuteľnostiam uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou.

26. Právna úprava výkonu dobrovoľnej dražby dáva veriteľovi možnosť pomerne výrazným spôsobom zasiahnuť do majetkových práv dlžníka, resp. dlžníkov, a to bez súdnej alebo inej štátnej kontroly. Výkon záložného práva sám o sebe predstavuje tak závažný inštitút, že by bez ďalšieho náležitého zistenia skutkových a právnych okolností nemal odoprieť ochranu tomu, resp. tým, ktorí sa tejto ochrany domáhajú.

27. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že výkon záložného práva sa takisto môže dotknúť aj otázky obydlija dlžníka, resp. v tomto konkrétnom prípade otázky obydlija žalobkyne. Odvolací súd pritom dáva do pozornosti, že právo na rešpektovanie obydlija je okrem iného upravené aj v Dohovore o ochrane základných ľudských práv a slobôd, konkrétne v článku 8 - Právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života. Na dôvažok je potrebné pripomenúť, že tento Dohovor je pre Slovenskú republiku záväzný a má prednosť pred zákonom.

28. Odvolací súd na tomto mieste dáva tiež do pozornosti i rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci McCann proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 13.05.2008, č. 19009/04, bod 50, v ktorom Európsky súd pre ľudské práva uviedol: „Strata príbytku je najzávažnejšia forma zásahu do práva na rešpektovanie obydlija. Akákoľvek osoba ohrozená zásahom tohto rozsahu by mala mať principiálne príležitosť nechať posúdiť primeranosť opatrenia nezávislým súdom vo svetle relevantných zásad podľa čl. 8 Dohovoru, bez ohľadu na to, že podľa vnútroštátneho práva jej právo zdržiavať sa v príbytku skončilo.“

29. Žalobkyňa podaním žaloby zároveň s podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tak vyjadrila svoje pochybnosti súvisiace s výkonom záložného práva žalovaným. Vzhľadom na to, že v nehnuteľnosti, ktorá má byť predmetom dražby má žalobkyňa svoje obydlie, o ktoré by vykonanou dobrovoľnou dražbou prišla, nariadením neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia vo veci samej, t.j. do rozhodnutia o zdržaní alebo nezdržaní sa výkonu záložného práva žalovaným sa domáha dočasného zachovania jej užívateľského práva v predmetnej nehnuteľnosti, teda domáha sa dočasného zachovania jej jediného príbytku do rozhodnutia súdu. Súd prvej inštancie pri posúdení splnenia predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia, okrem iného prihliadol aj na prípadné následky, ktoré by takéto zamietnutie nariadenia neodkladného opatrenia mohlo pre žalobkyňu znamenať. Ako bolo už vyššie citované, strata príbytku predstavuje najzávažnejšiu formu zásahu do práva na rešpektovanie obydlija. V predmetnom prípade z vyjadrení sporových strán vyplýva, že žalobkyňa má v nehnuteľnosti, ktorá má byť predmetom dražby svoj príbytok, t.j. zamietnutím návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia vo veci samej by tak bola nútená sa z predmetnej nehnuteľnosti vysťahovať, čím by de facto ostala bez strechy nad hlavou. Na strane druhej, uložením

povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva mu nevznikne žiadna ujma. Ak by bol žalovaný ako veriteľ v konaní vo veci samej úspešný, potom môže záložné právo vykonať a následne sa domáhať od žalobkyne zaplataenia všetkých dlhov vrátane úrokov z omeškania. Týmto je daný a osvedčený naliehavý právny záujem a nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia je jediný možný spôsob ako sa môže žalobkyňa brániť pred pozbavením jej vlastníckeho práva k obydliu.

30. Z uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bolo žalobkyne do právoplatného skončenia vo veci samej zabezpečené dočasne bývanie v dotknutej nehnuteľnosti je v súlade s dobrými mravmi, preto bolo potrebné uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť.

31. Odvolací súd vo vyššie uvedených súvislostiach zdôrazňuje, že v takýchto prípadoch neodkladné opatrenie možno vnímať len ako dočasné opatrenie, ktoré je limitované trvaním konania vo veci samej. Neodkladné opatrenie v takýchto prípadoch zásadne neprejudikuje práva a záujmy strán sporu a zaniká v zásade právoplatným rozhodnutím súdu vo veci samej. Uvedený záver potvrdzuje aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 171/2010 zo dňa 22.09.2010 podľa ktorého: „Pri nariadení predbežného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme predbežného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov a ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný, a môže rozhodnúť inak.“

32. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).